

ПРОЄРУЧИЦЯ

Парафіяльний часопис храму Богородиці Прोєручиці
Української Треко-Католицької Церкви в Естонії

М. ТАЛПІНН

ЧЕРВЕНЬ 2016 Р. Б. №14 (18)

Зіслання Святого Духа

"Ми виділи світло істинне, ми прийняли Духа небесного,
ми знайшли віру істинну, нероздільній Тройці поклоняємося,
Вона бо спасла нас"

Зіслання Святого Духа – П'ятдесятниця – Зелені Свята

Світлий празник Пасхи завершується не менш світлим і великим празником Святої П'ятдесятниці. Після Христового Різдва і Воскресіння цей празник належить до найбільших празників церковного року. Зіслання Святого Духа — це наче вінець і печать на справі спасення людського роду, що здійснив Божий Син. У дні святої П'ятдесятниці сам Святий Дух помазує апостолів на проповідників Христового Благовістя. У дні Зіслання Святого Духа зароджується і починає діяти Христова Церква.

СТАРОЗАВІТНЯ П'ЯТДЕСЯТНИЦЯ

Жидівський народ ще здавна щорічно святкував три великі празники: празник Пасхи, празник П'ятдесятниці і празник Кучок. У книзі Виходу сказано: ***"Тричі на рік святкуватимете празники на мою честь. Ти пильнуватимеш свята опрісноків... Ти пильнуватимеш також свята жнив, перших плодів праці твоєї, того, що сієш у полі, і свята зборів, під кінець року, коли збиратимеш з поля працю твою"*** (23, 14-16).

Свою назву має празник від того, що це був 50 день після празника Пасхи, а також 50 день від початку жнив. Первісно П'ятдесятниця — це було свято жнив і подяки. Того дня, за приписом, закону приходила до Єрусалима велика кількість жидів з усіх-усюд, навіть з далеких країв, щоб подякувати Богові за земні плоди та скласти з них у храмі свою жертву. Пізніше до празника П'ятдесятниці, як свята жнив, долучився ще й історичний мотив: річниця надання Божого Закону на горі Синай 50-го дня після виходу з Єгипту.

ХРИСТІЯНСЬКА П'ЯТДЕСЯТНИЦЯ

Апостоли й перші християни як празник Пасхи, так і празник П'ятдесятниці перейняли від Старого Завіту й залишили його назву, але надали йому цілком іншого змісту і значення, бо і для них це був 50 день після Пасхи. Головний мотив святкування П'ятдесятниці для новозавітньої Церкви — це подія Зіслання Святого Духа на апостолів. Звідси цей празник має ще інші назви: День Зіслання Святого Духа, або День Святої Тройці.

З богослужби П'ятдесятниці прийшла до наших щоденних молитов добре знана молитва до Святого Духа: "Царю небесний... ". Ця молитва починає кожне наше богослуження.

Старозавітня Церква мала звичай у дні П'ятдесятниці долівку своїх домів і святинь вкривати свіжою травою, а доми й святині замаювати гілками дерев і квітами на знак, що в той час, коли був наданий Божий Закон, уся природа стояла в зелені. Цей звичай перейшов і до новозавітньої Церкви. Звідси ще одна назва П'ятдесятниці: Зелені свята. Квіти й зелень дерев є ознакою життя, тож стали символом життєдайного Святого Духа. Як природа навесні оновлюється зеленню і квітами, так і свята Церква та її вірні оновлюються силою Святого Духа.

У понеділок після празника П'ятдесятниці наша Церква святкує празник Святого Духа. Це через те, що Східна Церква з давніх-давен мала звичай наступного дня після великого празника віддавати честь тим особам, які відігравали головну роль у дні празника. День Святої П'ятдесятниці святкує саму подію зіслання Святого Духа на апостолів, а понеділок призначений на віддання особливої чести Святому Духові як третій Божій Особі.

Замойський і Львівський Синоди, згадуючи наші празники, називають цей день празником Святої Тройці.

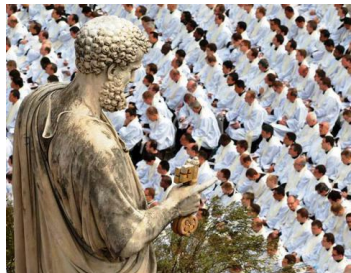
ЗНАЧЕННЯ ЗІСЛАННЯ СВЯТОГО ДУХА

Подія Зіслання Святого Духа мала дуже велике значення для апостолів і перших християн. Вона і зараз має те саме значення і для усієї Христової Церкви. Святий Йоан Золотоустий у проповіді на празник П'ятдесятниці каже: ***"Преласкавий Бог сьогодні наділив нас великими дарами, що їх тяжко словами висказати. Тому всі разом радіймо й, радіючи, славимо нашого Бога... Бо що з того, питаюся, що належить до нашого спасення, не було нам дане через Святого Духа?"***

Дари Святого Духа справді великі й щедрі. Про них святий апостол Павло каже: ***"Плід Духа: любов, радість, мир, довготерпіння, лагідність, доброта, вірність, тихість, здержливість"*** (Гал.5,22-23).

Святий Дух зійшов і на нас у Таїнстві Миропомазання зі своїми дарами й помазав нас на Христових борців, а наше тіло зробив своїм храмом. Про цю велику правду пригадує нам святий апостол Павло й наставляє нас, щоб ми так жили: ***"Хіба ж не знаєте, — каже він, — що ваше тіло — храм Святого Духа, який живе у вас? Його ж маєте від Бога, тож уже не належите до себе самих. Ви бо куплені високою ціною! Тож прославляйте Бога у вашому тілі!"*** (1 Кор. 6, 19-20).

СИМ РЕЧЕЙ, У ЯКІ КАТОЛИКИ НЕ ВІРЯТЬ, А ІНШІ ДУМАЮТЬ, ЩО ЦЕ ЧАСТИНА ЇХНЬОЇ ВІРИ

1. Католики не вірять в те, що Папа Римський безгрішний. Католицька Церква вчить, що єпископ Риму, Папа Римський не може помилятися, коли навчає у справах віри і моралі, як пастир усіх християн. Тобто, тільки у випадках, коли він урочисто навчає правд віри, він не помиляється. В усіх інших речах він може помилятися, як і кожна людина.

2. Католики не поклоняють Богородиці й святим. Католики почитають Богородицю, просять її про заступництво, але не поклоняються їй. Поклоніння зарезервоване тільки Богові. Почитати означає шанувати, мати за приклад, але не поклонятися. Те ж саме стосується і святих – католики їх почитають, але не поклоняються їм.

3. Католики не вірять у спасіння через добрі діла. Католицька Церква вчить, що спасіння – незаслужений дар Божий, який людина має вірою прийняти, але ця віра мусить себе проявляти через співпрацю людини з Божою милістю, а та співпраця проявляє себе через добрі діла.

4. Католики не вірять, що усі церкви, які себе називають християнськими, однаково спасенні. Католицька Церква вчить, що Христова Церква у своїй повноті перебуває саме в Католицькій Церкві, а тим і Католицька Церква має повноту усіх засобів, які потрібні для того, щоб отримати спасіння і його досягнути. В інших церквах і християнських спільнотах, які не є членами Католицької Церкви в повноті Христова Церква перебуває тільки фрагментарно, не повно. А тим самим такі церкви і християнські спільноти не мають усіх середників для досягнення спасіння.

5. Католики не вірять, що усі віри однаково спасенні. Згідно з вченням Святого Письма, невіруючі в Христа, якщо живуть згідно своєї совісті, мають шанс спастися (див. Рим. 2,13-16), але нехристиянські релігії й вірування є серйозною перепорою до досягнення спасіння.

6. Католики не вірять, що у Сповіді безумовно прощаються гріхи. Католицька Церква ставить п'ять умов для того, щоб у Таїнстві Покаяння – Сповіді людина отримала прощення гріхів: іспит совісті (перед Сповіддю пригадати собі свої гріхи), щирий жаль за гріхи та дійсна постанова поправити своє життя і уникати гріха (дійсно жаліти за скоєні гріхи), визнати усі гріхи перед священиком, нічого не замовчавши, виконати накладену покуту (молитву, піст чи якесь добре діло).

7. Католики не вірять, що прощення гріхів можна купити. В Католицькій Церкві дійсно існують індульгенції, але вони не продаються. Індульгенції – це не прощення гріхів, а відпущення покарань, які людина заслужила за свої гріхи. Таке прощення можна отримати за умов, що людина не знаходиться у стані тяжкого гріха, приступила до святого Причастя та відбула певну побожну практику, яка приписана – певне паломництво, помолилася певну молитву, відбула побожність Хресної Дороги і т.п.

АМЕРИКАНЕЦЬ ОЗДОРОВИВСЯ ВІД РАКУ ПІСЛЯ ДОТИКУ БЕНЕДИКТА XVI

Молодий американець Пітер Срісч (19 років) оздоровився від раку після того, як Папа Бенедикт XVI доторкнувся до хворого місця. Коли Пітеру було 17, лікарі діагностували в нього рак неходжкінської лімфоми 4-го ступеню. Єдиним бажанням хлопця, приреченого на смерть, було зустріти Папу.

Фундація «Вирази одне бажання» організувала зустріч Пітера та Бенедикта XVI в Римі у формі приватної аудієнції. «Коли я йому розповідав про свою хворобу, мене надзвичайно вразила його людяність», - розповідає Пітер про цю зустріч. – «Для мене було надзвичайним свідченням бачити наскільки Папа скромний».

За словами Пітера, після розмови Святіший Отець поклав свою руку власне на те місце, де був рак, хоча Пітер і не вказав точного місця. Рівно через рік після зустрічі з Папою Пітер був повністю оздоровлений.

На даний час Пітер навчається на другому курсі університету і готується прийняти Таїнство Священства.

Вселенська Католицька Церква справедливо називається православною, бо вона єдина правильно ... славить Бога, – Патріарх Йосиф Сліпий

– Слово «*православний*» вже має за собою в церковному житті і літературі довгу історію. Впродовж усього часу багато вчених, діячів, єпископів і вірних висловлювались за збереження його в церковній практиці або за усуненням чи заміненням на слово «*правовірний*». Цим терміном користуються як латинські і східні католики, так і всі нез'єдинені православні Церкви.

– Богословський термін православний ὀρθόδοξος був вжитий Церквою перший раз авторитетно на Халкедонському IV Вселенському Соборі (451 р.) проти Монофізитів, що перечили злуку двох природ, Божої і людської, в одній особі Ісуса Христа, і ним означувано тих вірних, що право славлять Бога. Пізніше, халкедонське православ'я почали заперечувати епігони, монотелети-одновольці в VII ст., навчаючи, що в Христі є тільки одна воля, а не дві, Божя і людська, як це вчить Вселенська Церква. Проти монотелетів виступив в Римі папа Мартин I (649–653) і осудив їх на Лятеранському Синоді 649 р. За те в Царгороді його ув'язнити та засудили на смерть. На прохання патріарха Павла, цісар помилував його і заслав до Корсуня в південній Україні, де він помер мученичею смертю 655 р.

Слово «*православний*» стало загально прийнятим на означення визнавачів правдивої віри у відрізненні від усіх єретиків – монофізитів, монотелетів, іконоборців, іновірців, сектантів і ін. Воно набрало ще більшої ваги, коли II Нікейський Собор 787 р. застосував термін «*православний*» проти іконоклястів і засудив іконоборство. В 842 р. вирішено, щоб на майбутнє це свято святкувати в першу неділю Великого Посту як «неділю православ'я».

Отож, православні візантійські Церкви не є православними в противенстві до Риму, але до монофізитів, монотелетів і іконоборців. Тому слово і назва «*православний*» є нам, вселенським західним і східним католикам, – та візантійським християнам спільне.

– З часом назву «*православний*» присвоїли собі нез'єдинені Східні Церкви, як свою виключну назву і православ'ям почали називати науку перших сімох Вселенських Соборів. Одначе, таке звуження поняття несправедливе, бо ціла Вселенська Католицька Церква є православною. Цей термін був дальше в уживанні і залишився також в латинській Літургії, і в правилах різних Чинів.

Слово «*православний*» багато разів чуємо на східних Літургіях св. Василя Великого і св. Івана Золотоустого та на інших богослуженнях. Після відлучення Східних Церков від Вселенської і Західної термін лишився незмінний: І одні і другі називали себе православними. Знову повернення єдності на Вселенських Соборах в Ліоні, Фльоренції та на поміснім в Бресті ця практика всюди зберігалася. Тридентійський Собор закінчив свої рішення словами: «Це є віра св. Петра і Апостолів, це віра Отців, це віра православних». З того приводу не було помітніших непорозумінь аж до новіших часів.

На Західній Україні, в минулому столітті, стали підноситися деякі голоси за пропущенням слова «*православний*» або заміненням його словом «*правовірний*» чи іншими подібними словами для відрізнення себе від нез'єдинених. Згодом справа набрала більшого розголосу й загострення та навіть опинилася в Конгрегації Поширення Віри, від якої наспіла виразна відповідь: «... Це питання зріло обговорено, і Їх Еміненції Отці рішили на загальному зібранні 16 травня 1887 р., що перше слово (зн. «православний») належить вповні зберегти. Ця думка Їх Еміненцій Отців була в цілості затверджена Найвищим Архiereєм». Одночасно рішено також, щоб для уникнення непорозумінь і згіршень почувати вірних про значення слова. Св. папа Пій Х поручив в присязі «щиро приймати науку віри, яку ми прийняли від Апостолів через православних Отців». Отже, Вселенська Католицька Церква ніколи не зрікалася і не зречеться того слова, освяченого півторатисячрічною традицією.

Правда, кожним словом, поняттям, як і кожною річчю можна користуватися у їхньому повному, вірному і правдивому значенні, але буває, що їх надуживається чи звужується. Це одначе не обезцінює властивого слова і речі в їхній суті. Крім цього наведені подібні терміни не віддають того самого поняття, значення, що «православний», бо «правовірний» означає того, хто правильно вірить, а «православний» того, хто правильно славить Бога. Отже, існує між ними різниця. «Вірити» і «славити» – це два різні акти богочитання, які не означають одного і того самого. Вселенська Католицька Церква справедливо називається православною, бо вона єдина правильно в цілій повноті славить Бога. З тієї то причини вона не може відмовлятися від цього світлого імені і поняття. Даремно тому домагатися цього від неї, бо це означало б заперечувати себе саму.

– Якщо інші Церкви хочуть присвоїти цю назву виключно для себе, то з того ще не слідує, щоб католики мали зректися свого права на неї або і відцуратися від неї. Англіканська Церква називає себе «католицькою», але мимо цього Вселенська Церква не відрікається від своєї тисячолітньої назви. Католики в Англії називають себе для відрізнення – Roman catholic – римо-католики. Подібно й католики російського синодального обряду називають себе «православними католиками». Так само і в нас не можна відрікатися від прадідної назви «православний», бо вона нам вповні прислуговує, без уваги на те, що й інші також користуються нею. З другого боку, ми не можемо бути коротко – та вузько – зорі, але мусимо брати до уваги факт, що більшість українців і росіян, належать до православного віровизнання і чисельно мають перевагу над нами. Коли ми не зрікаємося своєї, справедливо нам належної, назви православні, то вони не можуть нас легковажити й уважати за сектантів в їхньому розумінні і з їхньої точки зору. Навіть, навпаки, те слово – промовує нам церковну дорогу до них. І на Бога надія, що так станеться. Бо ми мусимо прагнути і прямувати до єдності, згідно з заповітом Христа: «один пастир і одне стадо» А це признаємо і ми, і вони.

Об'явлення Пресвятої Богородиці у Фатімі та «Три фатімські таємниці»

13 травня 1917 року троє убогих дітей пасли невелике стадо овець поблизу селища Фатіма. Це були десятилітня Лусія дос-Сантос та її кузини дев'ятилітній Франціско та семирічна Жасінта Марту. Десь пополудні, проказавши, згідно з добрим звичаєм, молитву на вервиці, вони почали гратись, будуючи хатинку з каменів, якраз на тому самому місці, де тепер стоїть базиліка Фатімського санктуарію. Раптом діти побачили сильне світло. Думаючи, що це блискавка, вони зібралися втікати, як раптом ще один спалах освітив місце, і над дубком діти побачили, за їхніми словами, «Пані, яснішу від сонця». Вона пояснила пастушкам, що потрібно багато молитися і сказала приходити на це

місце протягом п'яти місяців, о тій самій годині 13 числа.

Діти приходили туди у червні, липні, вересні та жовтні. У серпні поява відбулася в іншому місці 19 числа, оскільки 13-го міський голова заарештував дітей, вважаючи, що вони баламутять народ. Останнє об'явлення відбулося 13 жовтня в присутності 70 тисяч людей, які після його закінчення стали свідками чудесного явлення: сонце, схоже на срібний диск, почало крутитися довкола себе, як вогняна куля. Того ж дня Пані назвала себе «Пречистою Дівою Вервиці» і просила, щоб тут на Її честь збудовано каплицю. Пізніше, Пресвята Богородиця ще кілька разів з'являлася Лусії, яка на той час вже стала монахинєю. Двоє інших візіонерів через кілька років після згаданих подій померли.

З появами Матері Божої у Фатімі пов'язані так звані «Три фатімські таємниці». Насправді, як пізніше розповіла їх єдиний на той час свідок с. Лусія, це було одне одкровення, розділене на три частини, яке вони отримали під час третьої зустрічі з Небесною Пані. На прохання єпископа вона описала перші дві частини, які були опубліковані у 1942 році Папою Пієм XII з нагоди посвячення світу Непорочному Серцю Марії. За словами с. Лусії, третю частину вона ще не могла відкрити.

У першій частині Діва Марія показала дітям «... велике вогняне море, яке, здавалося, знаходилося під землею». Пастушки стали свідками пекельних мук, що тривало коротку мить, але, за словами с. Лусії, якби не обіцянка Небесної Матері забрати їх до неба, вони б помирали з жаху.

Друга частина є продовженням першої, а це слова Богородиці, яка сказала дітям, що вони бачили, як душі бідних грішників попадають до пекла. Щоб їх спасати, Бог прагне встановити культ Її Непорочного Серця, і якщо буде вчинено так, як Вона просить, багато душ будуть врятовані і знайдуть мир. Пресвята Діва також передбачила початок другої світової війни, під час якої «добрі будуть замучені, Святиший Отець багато страждатиме, різні народи будуть знищені. Але, врешті, Моє Непорочне Серце затріумфує», – такі слова Богородиці переказала с. Лусія.

У 1944 році монахиня-візіонерка записала **третю частину**, яка була опублікована лише у 2000 році. С. Лусія розповіла про те, як вони поруч з Богородицею бачили Ангела з вогняним мечем, який, здавалося, мав спалити землю, але полум'я гасло, дотикаючись саява, що виходило з правої руки Богородиці. Ангел закликав до покаяння. Далі діти бачили «єпископа, одягненого в біле», який разом з іншими єпископами, священиками та богопосвяченими особами підіймався на круту гору, на вершині якої стояв хрест. «...Святиший Отець, перш ніж туди дійти, перейшов велике напівзруйноване місто, тремтячи і йдучи хитким кроком, уражений болем та терпінням, він молився за душі померлих, тіла яких знаходив на дорозі; прийшовши на вершину гори, упав на коліна у підніжжі великого хреста та був убитий солдатами, які стріляли з вогнепальної зброї та стрілами...». Подібно вмирили інші єпископи, священики, миряни, а під хрестом стояли ангели, які збирали кров мучеників та зрошували нею душі, які наближалися до Бога.

У 2000 році, коли за бажанням Папи Івана Павла II це об'явлення було оприлюднене, кардинал Йозеф Ратцінгер, пізніше Папа Бенедикт XVI, а тоді – Префект Конгрегації віровчення, написав богословський коментар до цих, так званих «фатімських таємниць». Він зазначив, що після різноманітних здогадок та припущень на цю тему, той, хто очікував відкриття завіси майбутнього, прочитавши дійсний текст, мабуть, буде розчарованим. «Бачимо Церкву мучеників минулого століття, представлену за допомогою картини, описаної мовою символів та нелегкою для розшифрування», – писав він, пропонуючи запитання: що ж саме хотіла Мати Господа об'явити християнам та всьому людству, і як це може допомогти нам на початку нового тисячоліття?

Перш, ніж робити інтерпретацію змісту «таємниць», кардинал Ратцінгер робить пояснення того, що таке загальне об'явлення та різні приватні об'явлення, і яке їх місце у церковній доктрині. Перше призначене Богом для всього людства і записане у книгах Святого Письма. Усі інші, так звані, приватні об'явлення, стосуються пізнішого періоду, їх завданням не є доповнити загальне об'явлення, а допомогти краще його зрозуміти.

Кардинал Ратцінгер робить спробу інтерпретації «таємниць», пов'язуючи їх текст з даними Святого Письма. Ключовим словом перших двох частин названо «спасіння душ», натомість третьої частини – потрійний заклик до покаяння. Для нас, християн, важливим і завжди актуальним залишається заклик до молитви для спасіння душ та заклик до покаяння та навернення.

Воскресіння Христове у Таллінні

Зустріч Греко-Католицьких громад Риги і Таллінна

Літній табір - канікули з Богом

Запрошуються діти віком - 7-16 років на духовний табір, який відбуватиметься з 27 червня по 1 липня 2016р.

Розпорядок Богослужінь

Таллінн

Неділя 10:00 Служба Божа

Пн.- Пт. 09:00 Служба Божа

Тарту

Кожна друга неділя місяця 16:00 – Служба Божа

(Костел Непорочного зачаття Пресвятої Діви Марії вул. Veski 1-1A).

Пильва

Кожна остання субота місяця 12:00 – Служба Божа (Лютеранський храм)

Щиро вітаємо наших прихожан, які святкують своє день народження у червні: Акім Іванченко (01.06), Лілія Оприск (01.06), Валерій Тартованець (05.06), Мустіянович Зеновій (05.06), Анна-Марія Кісс (05.06), Еріка Фаб'як (06.06), Марія Луниш (06.06), Осімов Нікіта (14.06), Конт Таліна (28.06). Многих та Богом благословених літ.

Видавець: Храм Богородиці Троєручці, УГКЦ. Відповідальний: о. Олег Поп'юк.
Часопис видається на правах внутрішнього розповсюдження. Редакція не несе відповідальності за точність фактів, власних імен, цифр та інших даних.
Адреса: Laboratooriumi 22, Tallinn 10133 Тел: +372 583 52 562;
e-mail: oleg.popiuk@gmail.com; www.ugcc.ee